

*Авраменко Євгеній Володимирович,
викладач спецдисциплін
Глухівського агротехнічного інституту імені С. А. Ковпака
Сумського НАУ*

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ПІДРУЧНИКІВ У ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ СПЕЦДИСЦИПЛІН

Із розвитком нових інформаційних технологій все більше з'являється електронних видань освітнього напрямку, що можна застосовувати при викладанні спецдисциплін.

Електронні підручники (ЕП) є складовою частиною навчального процесу, мають навчально-методичне призначення та використовуються для забезпечення різних видів навчальної діяльності студентів за різними формами навчання (класною, аудиторною, самостійною, індивідуальною та дистанційною).

Питанням розробки сучасних електронних підручників при викладанні спецдисциплін присвячені дослідження В. Л. Шевченка [2], який запропонував при формуванні змісту електронного підручника наслідково-логічну структуру надання знань і вмінь у логіко-наслідкових зв'язках. Принципи формування змісту і методика його реалізації через ланцюгово-концентричну структуру навчального процесу закладено у праці І. С. Голяяд [1].

Під ЕП розуміють навчальні й довідкові матеріали (сукупність відомостей, поданих у графічній, текстовій, числовій, звуковій, відео формі тощо) та засоби, що містять систематизовані відомості освітнього характеру, тобто цілісний, логічно завершений блок навчально-методичного призначення, представлений в електронній формі на носіях будь-якого типу або розміщений у комп'ютерних мережах (локальних, регіональних, глобальних), призначений для відтворення з використанням електронних цифрових засобів (комп'ютер, CD-DVDпрогравач, мобільний телефон тощо) з навчальною метою, в т.ч. його застосування як складової системи дистанційного навчання [3].

Традиційна побудова електронного підручника складається з подання навчального теоретичного матеріалу, практичних завдань та тестування.

Важливо, щоб створювані електронні підручники були структуровані належним чином, містили всі необхідні для засвоєння пропонованої теми матеріали. До електронного підручника висувається низка вимог [3]:

1. Він повинен мати чітку логічну структуру та містити базовий обсяг матеріалу, що вивчається.

2. Кожний розділ повинен представляти не тільки текст, а й містити інформацію з використанням аудіо- або відеоматеріалів.

3. Повинна бути лінійка прокрутки, що дозволяє повторити теоретичні відомості з будь-якого місця.

4. Тексти повинні супроводжуватись багаточисельними перехресними посиланнями, що дозволяють скоротити час пошуку потрібної інформації.

5. Структура системи електронного підручника повинна дозволити пошук інформації в інших інформаційних джерелах.

6. У розділі самоконтролю і перевірки мають бути роз'яснюючі кадри та посилання, що дозволять студенту швидко ліквідувати пробіли в знаннях.

7. Корисним для студента стане термінологічний словник основних понять.

Враховуючи методичні особливості реалізації електронного підручника при викладанні спецпредметів наведемо розроблену та впроваджену нами в освітній процес його структуру на прикладі спецпредмету «Сільськогосподарські машини»:

1. Головна – містить назву дисципліни та розробника електронного підручника.

2. Теоретичні відомості: машини для обробітку ґрунту, машини для підготовки та внесення добрив, посівні та садильні машини, машини для хімічного захисту рослин, машини для заготівлі кормів, машини для збирання зернових культур, машини для збирання кукурудзи на зерно, машини для післязбиральної обробки зерна, машини для збирання коренебульбоплодів, машини для збирання прядильних культур, машини для збирання овочевих культур, машини для збирання плодів і ягід, машини для культуртехнічних і земляних робіт та машини для зрошення).

3. Лабораторні та практичні роботи – для вдосконалення вмій, навичок та набуття досвіду передбачено 24 теми, а саме: «Вивчення будови, роботи і основних регулювань плугів, машин для безвідвального обробітку ґрунту»; «Вивчення будови, роботи та регулювань ґрунтообробних машин»; «Вивчення будови, технологічного процесу роботи та основних регулювань машин для внесення органічних і мінеральних добрив»; «Вивчення будови, технологічного процесу роботи та основних регулювань зернової сівалки»; «Вивчення будови, технологічного процесу роботи та основних регулювань бурякової, кукурудзяної та овочевої сівалоки» і т.д.

4. Тести – для перевірки знань розроблено дві частини тестових завдань (меншої та більшої складності) з вказанням посилань на літературні джерела, що містять теоретичний матеріал для відповіді.

5. Список використаних джерел (40 сучасних найменувань та 199 інтернет ресурсів).

6. Автори.

7. Додатки – наведено технічні характеристики вітчизняних та зарубіжних сільськогосподарських машин.

Таким чином, електронні видання освітнього напрямку – новий засіб в роботі викладача спецпредметів, що дозволяє створювати найбільш наочні і інформаційно насичені заняття. Впровадження електронних підручників дозволяє на належному методичному рівні забезпечити освітній процес і підвищити ефективність навчання.

Література

1. Голяд І. С. Активізація навчальної діяльності студентів на заняттях з креслення засобами графічних завдань / Ірина Семенівна Голяд : автореф. дис.

... кандидата пед. наук: 13.00.02 / Нац. пед. університет імені М.П.Драгоманова. – К., 2005. – 20 с.

2. Шевченко В. Л. Організаційно-педагогічні та дидактико-психологічні основи проектування інформаційного навчального середовища із застосуванням програмно-інструментального комплексу / [Навч.-метод. посіб.] / В. Л.Шевченко. – К.: Освіта України, 2010. – 104 с.

3. Юрженко В. В. Проблеми медіаосвіти в контексті підручникотворення в системі профтехосвіти / В. В.Юрженко // Збірник статей Методологічного семінару «Медіаосвіта в Україні: наукова рефлексія викликів, практик, перспектив». – К.: Ін-т соціальної та політичної психології НАПН України, 2013. – С. 574-584.